

Bronnenmap

Week van de klok

Colofon

Tips:

Ann Vander Stichelen (Basisschool Berkenboom, Heistraat)
Nicole Formesyn (Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen)

Idee affiche:

Isabelle Copejans (Basisschool De Tovertuin)

Lay-out affiche:

7de jaar publiciteit en illustratie & Lea Verheyen (Technisch Berkenboom Instituut)

Lay-out bronnenmap:

Els De Cauwer (Koninklijk Atheneum Sint-Niklaas)

Coördinatie:

Jean-Paul De Beleyr (LOP)
Nicole Formesyn (Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen)

Dank aan:

Hugo De Blende (LOP-voorzitter)
Etienne Baeke (Voorzitter werkgroep kleuterparticipatie)

Alle leden van de werkgroep kleuterparticipatie, in het bijzonder aan alle meewerkende basisscholen die de week van de klok tot een succes maken!

Bronnenmap

1. Inleiding
2. Tips
3. Materiaal
4. Technische informatie

Bronnenmap

- 1. Inleiding**
2. Tips
3. Materiaal
4. Technische informatie

Bronnenmap

Beste,

Lokale overlegplatforms (LOP's) kunnen bestaan vanaf 1 januari 2003 zoals voorzien in het GOK I-decreet over gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen.

Het **LOP** probeert alle leerlingen gelijke kansen te bieden om te leren en te ontwikkelen. Tegelijkertijd tracht het LOP elke vorm van uitsluiting, discriminatie en sociale scheiding tegen te gaan.

Het **LOP** brengt onderwijsverstrekkers uit de regio en lokale organisaties samen met als doel meer gelijke kansen binnen het onderwijs na te streven. Overleg tussen deze partners gebeurt in een algemene vergadering en in werkgroepen (Dialoog, Inschrijvingsbeleid, Kleuterparticipatie en Kostenbeheer).

Het **LOP** heeft een **onderzoeksoopdracht**: de lokale situatie van de gelijke onderwijskansen wordt in beeld gebracht en ontleed in een omgevingsanalyse.

Het **LOP** heeft een **adviesopdracht**: zowel op lokaal, provinciaal als gewestelijk vlak kan het LOP de stuwende kracht achter veranderingen zijn en evoluties en advies uitbrengen op alle niveaus.

Het **LOP** heeft een **bemiddelende rol**: in het kader van de doorverwijzing van een leerling treedt de bemiddelingscel in werking en zoekt mee naar de beste oplossing voor de leerling in kwestie.

Het **LOP** heeft een **ondersteunende rol**: naast het doorgeven van goede praktijkvoorbeelden kan het ook instrumenten ontwikkelen om het inschrijvingsrecht mee te helpen realiseren.

Deze bronnenmap is één van de middelen waarmee we de scholen de kans willen geven om goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen.

In het schooljaar 2008-2009 organiseerde de werkgroep kleuterparticipatie voor het eerst een week van de klok. Het enthousiasme in de scholen was direct heel groot.

In de 'week van de klok' willen we één week lang extra aandacht besteden aan op tijd komen op school. Iedere school kiest zelf op welke wijze dit project binnen de school wordt uitgewerkt.

Scholen kunnen rekenen op ondersteuning van het LOP.

Door het LOP worden affiches ter beschikking gesteld en via de website van het LOP (www.lop.be) worden heel wat tips ter beschikking gesteld.

Met deze bronnenmap willen we het schoolteam een extra duwtje in de rug geven bij het sensibiliseren van ouders om hun kinderen tijdig naar school te brengen.

Wij wensen u en het volledige schoolteam veel succes.

De werkgroep Kleuterparticipatie.

1. Inleiding
- 2. Tips**
3. Materiaal
4. Technische informatie

Bronnenmap

OVERZICHT

- Tip 01 | Visievorming
- Tip 02 | Bedankingskaarten
- Tip 03 | Ballonnen
- Tip 04 | Bladwijzer
- Tip 05 | Leesuurtje
- Tip 06 | Stickers tellen
- Tip 07 | Schooluren afficheren
- Tip 08 | Kringspelen
- Tip 09 | Nodig ouders uit in de klas
- Tip 10 | Dansen
- Tip 11 | Elfje
- Tip 12 | Themaliedjes
- Tip 13 | Tijd, wekkers en klokken...
- Tip 14 | Gedichten
- Tip 15 | Affiche 'Vandaag net niet...'
- Tip 16 | Ochtendritueel
- Tip 17 | Samen starten
- Tip 18 | Warm onthaal
- Tip 19 | De wekker spreekt...
- Tip 20 | Communicatie met ouders
- Tip 21 | Zelf creatief zijn en... tips geven

Bronnenmap

Visie van je school

Werk aan een gemeenschappelijke visie van je school.
Hoe wil je als school omgaan met 'te laat komende' kleuters/kinderen?

Een getuigenis van een mama helpt om hierop een beter zicht te krijgen.

"Ik ben de juf van de eerste kleuterklas nog steeds heel dankbaar voor hoe zij met mijn 'te laat komen' omging.

Ik had er samen met mijn man voor gekozen de eerste jaren na de geboorte van onze dochter thuis te blijven (in loopbaanonderbreking) om haar zelf een goede basis te geven. Het was een fijne tijd. Ik leefde op het ritme van mijn kind en kon haar veel aandacht schenken.

Toen ze anderhalf jaar werd, begon ik terug halftijds te werken.

Ook dat lukte goed, ik had glijdende uren.

En toen kwam de grote stap: mijn dochter mocht naar school! Tegelijkertijd begon ik voltijds te werken. Toen werd het moeilijk. We waren gewoon om 's morgens echt onze tijd te nemen om wakker te worden, te ontbijten, ons te wassen, ... Ik geraakte de eerste maanden heel moeilijk uit dat ritme en kwam dus regelmatig, meer wel dan niet, 5 à 10 minuten te laat op school.

De juf van mijn dochter heeft dat, naar mijn mening, ongelooflijk goed en correct aangepakt.

Ze maakte echt het onderscheid. Mijn dochter werd altijd vriendelijk in de klas onthaald, ook al was ze te laat, zij kon er immers niet aan doen. Regelmatig sprak de juf mij, terecht, aan over het feit dat ik toch vaak mijn dochter te laat naar school bracht. Ik vond het niet altijd even fijn er regelmatig over aangesproken te worden, maar het heeft me wel geholpen eraan te werken. Nu zijn we meestal op tijd.

De juf sprak er me laatst nog eens over aan. Ze zei: "Fijn dat je nu bijna altijd op tijd bent!"

Ook dat deed deugd, iedereen krijgt graag een pluim."

Opvoeden begint altijd met een wens!

Het is wenselijk dat kinderen tijdig op school zijn.

Het is niet wenselijk dat kinderen te laat in de klas komen.

Ze missen dan het onthaalmoment of verstoren het goede verloop van de klasactiviteiten.

Opvoeden is een gedeelde verantwoordelijkheid!

Van zodra een kind naar school gaat, hebben ouders en de school een samenwerkingsverband waarin ze elk, als partners, eigen verantwoordelijkheden dragen. Dit samenwerkingsverband is gebaseerd op een goede communicatie in het belang van de opvoeding van het kind.

De vraag of je kleuters mee in dit verhaal betreft, is niet eenduidig te beantwoorden.

Er is enerzijds het standpunt dat je kinderen best al heel vroeg verantwoordelijkheid kan geven, want het is via de kinderen dat je de ouders kan raken en dus is dat de aangewezen weg.

Anderzijds is er de overtuiging dat je kleuters (en eigenlijk alle kinderen in de basisschool) niet mag en kan aanspreken voor zaken die de verantwoordelijkheid van ouders zijn.

Het schoolteam staat voor een moeilijke maar toch wel boeiende discussie.

Het is belangrijk dat je als team praat met elkaar over “te laat komen”. We zijn allemaal verschillend en gaan dus van nature anders om met “laatkomers”. Het is voor ouders en kinderen duidelijker als we één lijn trekken en er in de mate van het mogelijke ook op dezelfde manier mee omgaan. Daarom kan een teammoment rond “Wat is te laat komen?” bijzonder verrijkend zijn voor een school.

Hieronder vind je een **aanzet voor een teamgesprek**.

- ▶ Wat is “te laat komen”?
Als de bel gaat?
Vóór de rij vertrekt?
Vóór de klasdeur sluit?
Als het aanwezigheidsregister is ingevuld?
- ▶ Wordt bij de inschrijving duidelijk gezegd dat de kleuters op tijd moeten zijn? Weten de ouders wat van hen verwacht wordt?
- ▶ Hoe reageert de kleuterleid(st)er op laatkomers (begripvol, spreekt de ouders aan, geen reactie...)?
- ▶ Als een kleuter regelmatig te laat is, kan je de ouders dan vertellen hoe dikwijls en wanneer ze te laat waren? (wordt “te laat komen” genoteerd in het aanwezigheidsregister?)
- ▶ Hoe breng je de boodschap naar ouders dat je verwacht dat ze op tijd zijn?

Nog meer inspiratie voor een teamgesprek vind je in het document:

‘Afwezigheden’ en ‘te laat komen’ op school registreren, aanpakken en voorkomen!

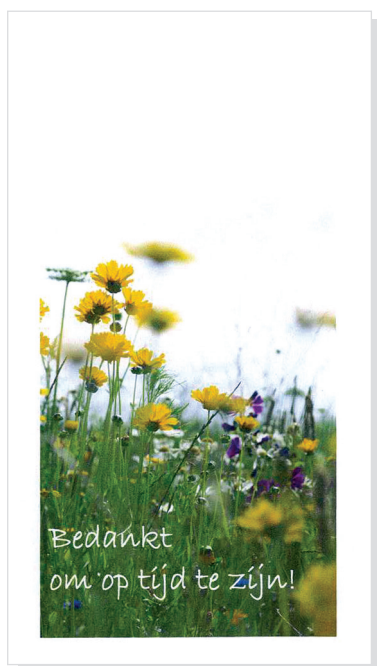
Dit document werd vanuit de werkgroep kleuterparticipatie aan alle scholen en kleuterleid(st)ers bezorgd in de maand september 2008. Je kan het ook terugvinden op de website van het LOP bij www.lop.be / LOP Waasland / LOP Sint-Niklaas basis / Werking

Bedankingskaarten

Deel tijdens de week van de klok elke ochtend aan de schoolpoort bedankingskaartjes uit aan de ouders die op tijd zijn ...

Enkele voorbeelden:

Deze bronnenmap bevat ook een cd-rom.
Op deze cd-rom vind je ontwerpen van vijf verschillende bedankingskaartjes.

Ballonnen

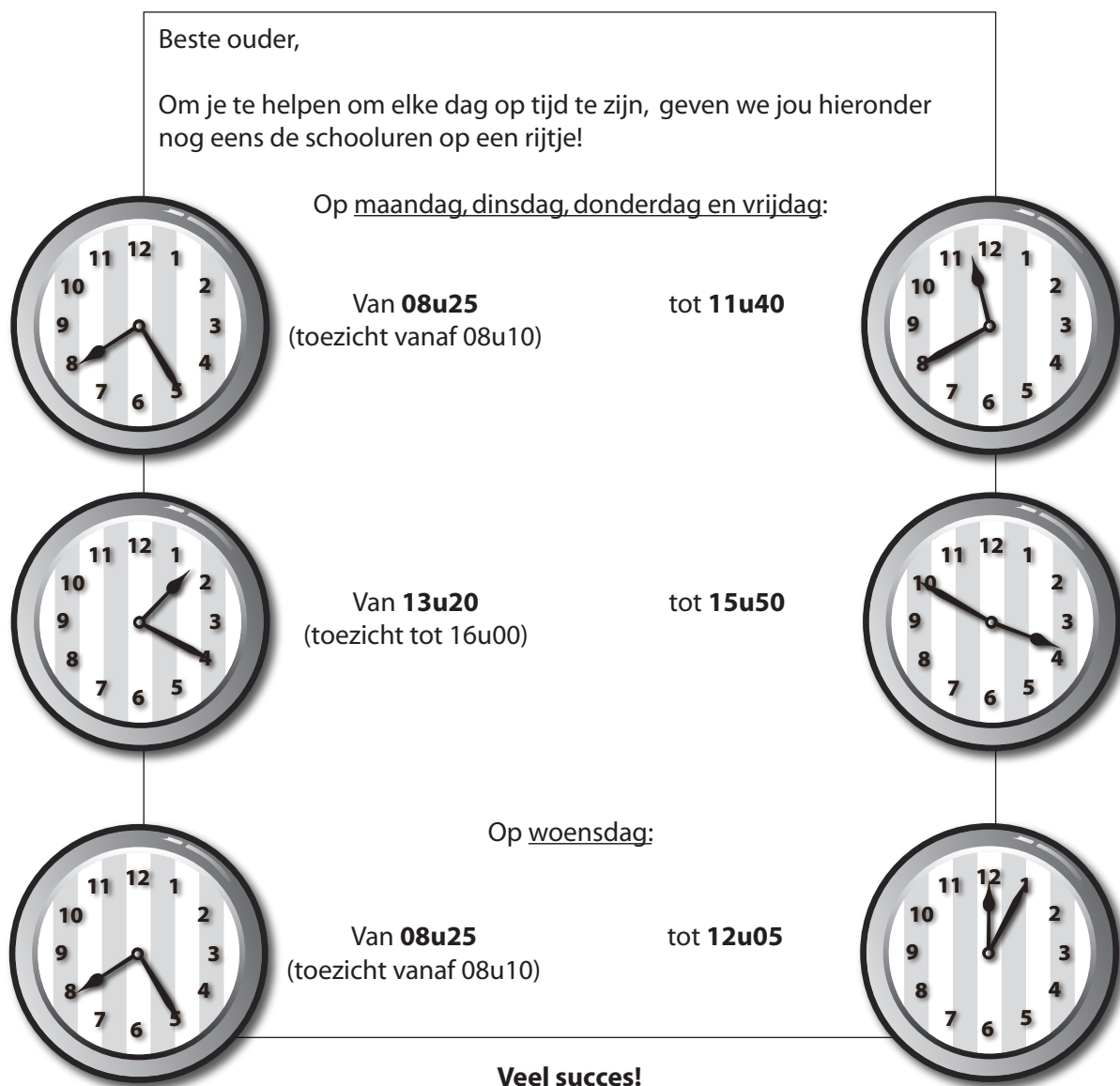
Laat met alle kleuters/kinderen van de school samen een heliumballon op meteen nadat de schoolbel is gegaan.

Enkele sfeerbeelden:

Bladwijzer

Deel kaartjes uit (om op de ijskast te hangen, om in de portefeuille te steken, om als bladwijzer te gebruiken, ...) aan de ouders met daarop de schooluren ...
Hieronder vind je één voorbeeld.

De bronnenmap bevat ook een cd-rom.

Op deze cd-rom vind je ontwerpen van klokjes met verschillende tijdstippen en een blanco bladwijzer.
U kiest zelf de schooluren die voor uw school van toepassing zijn.

Leesuurtje

Werk in de klas met het boek: "Als ik niet op school ben."

Uitgeverij: Clavis
Prijs: 13,95 euro
ISBN: 90-448-0079-5
ISBN (13 delig): 978-90-448-0079-1
Auteur(s): Vanspauwen Patrick
Illustrator: Schuurmans Hilde

Als ik niet op school ben

Er is een gat in de rij.
Mijn kapstok is leeg.
En mijn stoel staat eenzaam in de klas.
Voor het feest zijn er handen tekort.
En op de foto van de klas kun je mij niet vinden.
Het is een beetje triest... als ik niet op school ben.

Aandoenlijk boek over spijsbelpreventie, dat op subtiële, speelse wijze laat zien dat alle kinderen van de klas onmisbaar zijn.
Dat er een stukje van de puzzel ontbreekt 'als ik niet op school ben...'

Stickers tellen

Teken 5 grote klokken (zie foto hieronder) – één voor elke dag van de week. Geef de kinderen die op tijd zijn elke dag van de week een (kleine) gekleurde sticker en laat hen deze sticker op de klok plakken. Elke dag worden de stickers geteld en wordt er een papier - op een voor ouders zichtbare plaats - opgehangen: "Vandaag waren (bijvoorbeeld 205) kinderen op tijd op school!"

Hopelijk zie je op vrijdag verbetering!

Veel succes ermee!

Met dank aan de basisschool Berkenboom Heistraat voor deze tip.

Schooluren afficheren

Hang aan de schoolpoort een affiche (minstens A3) met de schooluren.

1. Je vindt een ontwerp van een affiche op de CD-rom.
Je hoeft enkel de klokjes, met de juiste schooluren in te voeren.
2. Je kunt ook deze klok gebruiken en er de wijzers met stift op tekenen.

De bronnenmap bevat ook een cd-rom.
Op deze cd-rom vind je - een ontwerp van de affiche
- een blanco klok
- klokjes met schooluren

Kringspelen

Speel samen met de kinderen kringspelletjes. Benadruk hierbij dat het nog zo leuk is, als iedereen erbij is.

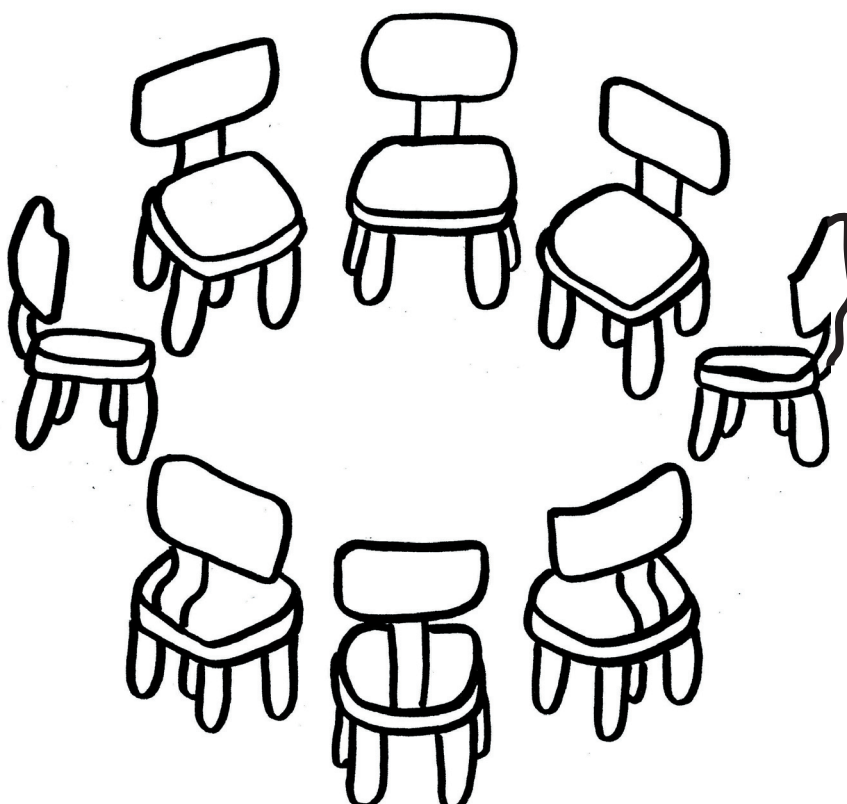
Inspiratie nodig? Tik "kringspelen" in op google. Je zult versteld staan van de massa aan kringspelletjes, die je er kan vinden.

Bijvoorbeeld:

<http://www.jeugdwerknet.be/spelen/soort/17>

<http://www.ingedecleyn.be/kringspelen.html>

<http://www.spelenboek.nl/index.php/Kringspelen>

Nodig ouders uit in de klas

Nodig ouders uit om het onthaalmoment in de klas mee te maken.

Zo kunnen ze zelf ervaren hoe belangrijk het onthaal in de klas is.

Ouders zijn vanaf 8 uur welkom in de refter, in de turnzaal, ... daar krijgen ze een kopje koffie en een koekje. Daarna gaan ze samen met de kinderen mee de klas in om bijvoorbeeld het kringgesprek mee te maken (max. 30 minuten).

Achteraf wordt er nog even nagepraat met de ouders wat ze ervan vonden, wat hen opviel, wat nieuw voor hen was, welke ontwikkelingsaspecten van kinderen in het onthaal aan bod komen, ...

Je zult versteld staan over de reacties van ouders, leerkrachten en kinderen!

Een echte aanrader!

Dansen

De juffen, meesters en kinderen dansen (aerobic, volksdans, andere dansen, ...) samen op de speelplaats tot de bel gaat. Misschien kan je ook wel enkele ouders overtuigen om mee een dansje te wagen?

Plezier gegarandeerd!

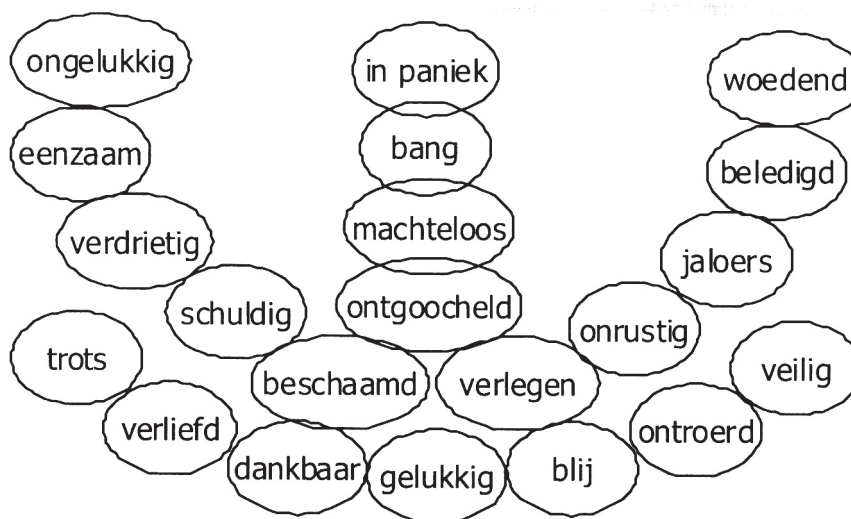

Elfje

Schrijf samen met de kinderen een 'elfje' (gedicht bestaande uit elf woorden - eerste lijn - 1 woord, tweede lijn - 2 woorden, derde lijn - drie woorden, vierde lijn - 4 woorden, vijfde lijn - één woord) over 'op tijd komen' of 'te laat komen' of over 'tijd' in het algemeen.

Paniek
Te laat
Alweer te laat
Morgen doe ik beter
Echt!

De gevoelswaaier kan tot inspiratie dienen.

Themaliedjes

Elke ochtend als de bel is gegaan, zingen we samen het themalied “Week van de klok”.

Samen starten zoveel leuker

1. Als ik te laat ben in de rij,
wacht iedereen te lang op mij,
naast ... blijft een plaatsje vrij,
en ... kijkt ook niet blij.

REFREIN:

**Samen starten, zoveel leuker
hoor, het belletje doet tring.
Samen starten zoveel leuker,
kom gezellig in de kring!**

2. Als ik te laat ben in de klas,
ziet niemand mijn boekentas,
aan mijn kapstok hangt geen jas,
mijn stoel staat eenzaam in de klas.

REFREIN:

3. Mama, geef mijn kleertjes maar,
en zet de fietsen maar al klaar,
want voor de bel gaat, 't is echt waar,
opzij, want ik ben daar!

REFREIN:

(tekst : Lieve Van Der Gucht, muziek : Dirk Pluim, opname : Koen Van Der Gucht, zang : Indra Mazereel)

Er zijn natuurlijk nog andere fijne themaliedjes. Zo kan je bijvoorbeeld werken met “Opzij, opzij, opzij” van Herman van Veen, “Daantje zou naar school toe gaan” of andere leuke kinderliedjes.

De bronnenmap bevat ook een CD-rom.
Het themaliedje vind je hierop terug.

Met dank aan de Sint-Nicolaasgemeenschap basisonderwijs. Zij stelden dit themalied ter beschikking.

Tijd, wekkers en klokken...

Werk in de les met de kinderen rond “tijd” en “wekkers en klokken”. Via google vind je hier veel materiaal voor.

Enkele links:

<http://www.jufjanneke.nl/Project%20Tijd%20en%20klokken.htm>

<http://www.openleerhuis.be/html/leerdom/wiskunde/vijfde/Meten/klokana/klokana.htm>

<http://www.kennisnet.nl/po/leerkracht/perdagwijzer/tijdenkalenders/pdf/tijdenkalenders-lesbrief.pdf>

Er is vanzelfsprekend nog veel meer te vinden. Veel succes bij het zoeken!

Gedichten

Werk met de kinderen rond gedichten over tijd of nog beter laat hen zelf een gedicht schrijven over tijd. Of misschien kan je met de ouderwerking eens een gedicht schrijven over tijd en dat aan de schoolpoort een ereplaats geven?

Tijd

'Wacht een minuutje!
'Een klein secondje!
'Een uurtje geduld!
'Ik heb nu geen tijd!
Mama's 'minuutjes'
en papa's 'secondjes'
duren thuis meestal
een eeuwigheid.
Tegen elkaar zeggen ze dan:
'Wat vliegt de tijd toch snel!
Maar daar ben ik het niet mee eens
als ik al hun 'minuutjes' tel!

Bart Demyttenaere

De tijd

De tijd verglijdt
als zand
tussen mijn vingers.
Ik kan hem niet
vasthouden.
"Tik tak tik tak",
zegt hij.
En hij snelt voort.
Het ergste is:
hij heeft altijd
het laatste woord.

Jaak Dreesen

Uur

Een uur
vol pret en plezier
lijkt amper
een kwartier,
maar hoe lang
lijkt een uur
vol angst
en pijn?
Zou dat
niet andersom
moeten zijn?

Jan Wouters

Tijd voor mij?
soms
holt de tijd
mij
op een draf
voorbij

Soms
kruipt de tijd
als een slak
achter me aan.

Saai - saai - saai.
Veel te veel
tijd voor mij.

Luk Depondt

Druk - druk - druk.
Geen
tijd voor mij.

Veel succes!

Affiche "Vandaag net niet..."

Vandaag net niet op tijd op school?

's Morgens
start de school om
08u25

Op woensdag
start de school om
08u20

's Namiddags
start de school om
13u20

Morgen beter!

De bronnenmap bevat ook een CD-rom. Op deze CD-rom vind je:

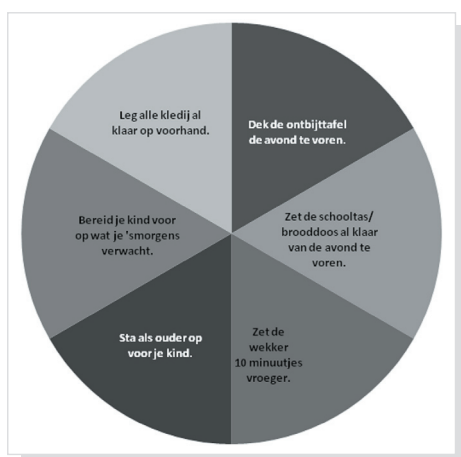
- deze affiche
- de klokjes met schooluren

Ochtendritueel

Voor sommige ouders is het niet zo evident om 's morgens alles vlot te laten verlopen. Tijdens de voorbije weken van de klok gingen verschillende scholen creatief aan de slag om ouders en kinderen hierover aan het denken te zetten:

Tips voor het ochtendritueel!

De bronnenmap bevat ook een CD-rom. Op deze CD-rom vind je: - alle voorbeelden om rond het ochtendritueel te werken.

Met dank aan de basisscholen Berkenboom, Heistraat, Don Bosco en De Tovertuin voor het ter beschikking stellen van het materiaal.

Samen starten

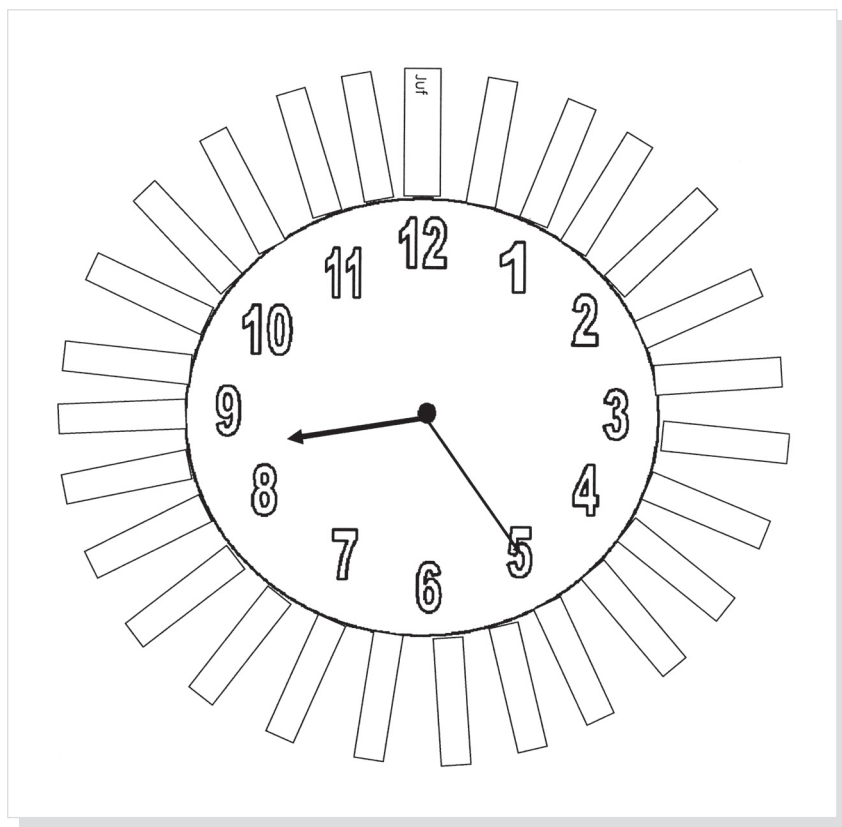
Samen 'op tijd' starten is een groepsgebeuren.

Om daar de nadruk op te leggen werd in één school een zonneklok ontwikkeld.

Elk kind van de klas is een van de zonnestralen. Dat wordt aangeduid door hun symbool bij de zonnestraal te plaatsen. Elke dag van de week krijgen ze een sticker en mogen ze deze op hun zonnestraal kleven. De juf of meester doet ook mee!

Op het einde van de week krijgen de kinderen elk een suikergoedhorloge omdat ze hun best gedaan hebben (ook wie geen 5 stickers heeft!). Voor één keertje mag snoep.

Kinderen worden op deze manier gesensibiliseerd om hun best te doen voor de groep en toch worden ze niet gestraft indien hun ouders er niet in slagen hen elke dag op tijd naar school te brengen, want dit is in eerste instantie toch de verantwoordelijkheid van ouders. Knap bedacht!

Deze bronnenmap bevat ook een CD-rom. Op deze CD-rom vind je: - een zonneklok

Met dank aan de basisschool Don Bosco voor het ter beschikking stellen van dit materiaal.

Warm onthaal

Bezorg ouders en kinderen, best tijdens de week van de klok in de herfst, een echt warm onthaal op school!

- Plaats verschillende vuurkorven op de speelplaats en maak een warm vuurtje, zodat ouders en kinderen zich echt warm onthaald voelen op school.
(tussen 8u en de start van de school)
(Opgelet: zorg voor bewaking bij elke korf)

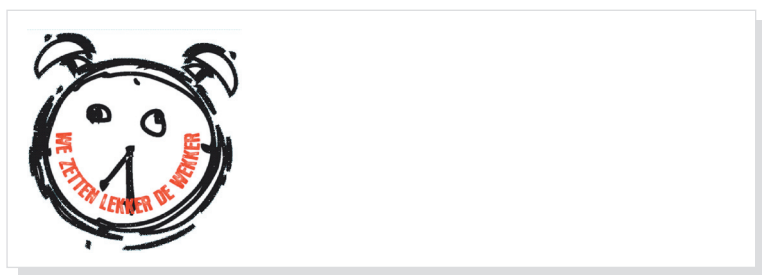

- Zorg voor koffie, thee en warme chocomelk (en een koekje) om uit te delen op de speelplaats aan de ouders en kinderen, die op tijd op school zijn.
(tussen 8u en de start van de school)

De wekker spreekt...

Maak stickers om in het heen-en-weer-schriftje of de agenda van de kinderen te kleven.
In de meeste kleuterscholen heeft elke dag een kleur. Zo kan je voor elke dag een andere sticker maken door met kleuren en vormen te spelen.

Deze bronnenmap bevat ook een CD-rom. Op deze CD-rom vind je: - stickerbladen
De maat van de stickerbladen op de cd-rom is 99,1mm x 34 mm.

Met dank aan basisschool De Tovertuin voor het idee.

Ook de communicatie met ouders over de “week van de klok” is belangrijk.

Op de cd-rom in bijlage vind je een voorbeeldbrief om ouders meer informatie te geven over de “week van de klok”. Je kan deze basis gebruiken en er als school creatief mee aan de slag gaan.

Je kan natuurlijk ook op een andere wijze ouders op de hoogte stellen van de week van de klok: tijdschrift, nieuwsbrief,...

Deze bronnenmap bevat ook een CD-rom. Op deze CD-rom vind je: - een voorbeeldbrief in A4-versie
- een voorbeeldbrief in A5-versie

Opgelet: er staan enkele voorbeelden van activiteiten in de voorbeeldbrief vermeld, die zal je als school moeten aanpassen!

Zelf creatief zijn en... tips doorgeven

En vergeet vooral niet de bestaande creativiteit in uw school, in uw team, bij de ouders en de kinderen aan te wenden om er een schitterende "week van de klok" van te maken!

We zouden het erg appreciëren dat u ons ook fijne ideeën van uw school meldt bij:

nicole.formesyn@samenlevingsopbouw.be
jeanpaul.debeleyr@ond.vlaanderen.be

1. Inleiding
2. Tips
- 3. Materiaal**
4. Technische informatie

Bronnenmap

Materiaal voor tijdens de week van de klok

Maak met behulp van een splitpen uw eigen klokjes.

1. Inleiding
2. Tips
3. Materiaal
- 4. Technische informatie**

Bronnenmap

25 mm

52 mm

73,5 mm

12,7 mm

12,7 mm

50 mm

100 mm

Bladwijzer

Deel kaartjes uit (om op de ijskast te hangen, om in de portefeuille te steken, om als bladwijzer te gebruiken, ...) aan de ouders met daarop de schooluren ...
Hieronder vind je één voorbeeld.

Beste ouder,

Om je te helpen om elke dag op tijd te zijn, geven we jou hieronder nog eens de schooluren op een rijtje!

Op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag:

Van **08u25**
(toezicht vanaf 08u10)

tot **11u40**

Van **13u20**
(toezicht tot 16u00)

tot **15u50**

Op woensdag:

Van **08u25**
(toezicht vanaf 08u10)

tot **12u05**

Veel succes!

De bronnenmap bevat ook een cd-rom.

Deze cd-rom geeft je klokjes met verschillende tijdstippen en een blanco bladwijzer. U kiest zelf de schooluren die voor uw school van toepassing zijn.

18,5 mm

